

EVALUATOR ÎN EDUCAȚIE. CLASIFICĂRI ȘI SUGESTII DE FORMARE

ASSESSOR IN EDUCATION. CLASSIFICATIONS AND SUGGESTIONS FOR TRAINING

Alexandru BLAGA

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Facultatea de Psihologie, Științe ale Educației și Asistență Socială

E-mail: acm_blaga@yahoo.com

Abstract

The paper tackles the issue of assessment in education from the perspective of the assessor and of training human resources for assessment. Admitting that assessment involves the collection and interpretation of the collected information as well as the elaboration of the decision for educational policy, the author comes to the conclusion that the assessor in education will have to be trained so as that he can adapt himself easily both to narrow fields (only collection, only interpretation, or only decision) and to broad ones (simultaneously to all the enumerated fields).

The assessor's training is a complex process determined by the complex character of both the human nature and of the educational phenomenon. In such context the author suggests that assessment should be tackled on the basis of a fuzzy model.

It is essential that the assessor through training should approach the ideal of irreproachable moral conduct.

Key words: *assessor in education, classification, training*

Cuvinte cheie: *evaluator în educație, clasificare, formare*

A. Precizări conceptuale

Abordând problematica evaluării în educație, Gilbert de Landsheere sintetizează corelațiile acceptate în mediul științific, în legătură cu acest subiect: evaluare și valoare, evaluare și obiective educaționale, evaluare și cercetare pedagogică, evaluare ca proces descriptiv de natură calitativă și cantitativă, evaluare ca proces de colectare și prelucrare a datelor. [1]

Din perspectivă practică, interpretarea evaluării ca proces de colectare și prelucrare a informației, cu scopul de a genera o decizie, pare să fie cea mai cuprinzătoare și mai productivă.

B. Clasificări

Aspectele pe care le-am amintit mai sus ca ipoteză de lucru privind sfera definiției evaluării în educație, determină o clasificare în sens strict a factorului uman implicat-evaluatorul: evaluator colector de informație, evaluator prelucrător de informație și evaluator decident în domeniul politicilor educaționale. Clasificarea nu va putea fi acceptată la modul rigid. Nevoia evaluării rezultatelor școlare la clasă de cadrul didactic cu rol de formator, îl transformă pe acesta concomitent, în evaluator colector, prelucrător-interpret al rezultatelor evaluării dar și decident.

Calitatea educației, un domeniu relativ nou, abordează evaluarea domeniilor largi ale managementului strategic și operațional al organizațiilor furnizoare de educație din perspectiva resurselor umane și materiale dar și domeniul eficacității educaționale reflectată în rezultatele școlare și cel al managementului calității în instituțiile de învățământ.

Specificul evaluării calității educației, cel al rezultatelor reformelor educaționale, conduc la nevoia formării evaluatorilor astfel încât ei să fie capabili să acționeze pe domenii înguste, în evaluarea calității sau în proiectarea și monitorizarea reformelor, dar și pe domenii largi, în activitatea curentă la clasă.

Având în vedere mentalitatea candidaților la formarea în domeniul evaluării, unde sunt preferați, pentru experiența lor managerială fie metodiști, fie directori sau inspectori, persoane obișnuite să dea consultanță de specialitate atunci când de fapt ar trebui doar să „fotografieze” realitatea pe care apoi s-o transmită pentru a fi procesată, pericolul depășirii rolului asumat, cu repercursiuni asupra deciziei de politică educațională, este semnificativ. În această situație, delimitarea rolurilor evaluatorilor din perspectiva clasificării enunțate este importată și are consecințe notabile în formarea evaluatorilor.

C. Formare

Formarea factorului uman pentru evaluare, este un demers complex și plin de responsabilitate.

Complexitatea demersului formativ este consecința complexității naturii umane dar și a complexității fenomenului educațional pe care evaluatorul este chemat să-l observe, să-l interiorizeze, să-l prelucreze și să-l transmită esențializat, pentru a putea fi folosit în luarea deciziilor.

Fără a intra în detalii, modelul fuzzy, al mulțimilor vagi, aplicat evaluatorului, explică procesul de sinteză a informației colectate, legându-l de personalitatea evaluatorului (natura umană) prin funcția de apartenență. [2] Modelul nu a fost încă exploatat în suficientă măsură, dar poate fi folosit în formarea evaluatorilor.

Consecințele pe care le produc deciziile în educație pe termen scurt sau lung, susțin afirmația privind abordarea cu multă responsabilitate a formării evaluatorilor, pe a căror rezultate se bazează politicile educaționale la nivel de macro mezzo sau mini sistem.

Evaluatorul în educație, indiferent dacă va activa pe domenii restrânse sau nu, va avea nevoie de o pregătire complexă. Acesta va trebui să fie capabil să producă instrumentele de evaluare, să le folosească eficient, să știe să prelucreze informația colectată și să ia decizii. Dezvoltarea unor competențe în domeniul evaluării cantitative și calitative este importantă. Informațiile de natură cantitativă vor fi precise, cele de natură calitativă vor fi esențiale și credibile [3], iar evaluatorul va fi capabil să producă diagnoze și prognoze cu privire la fenomenele educaționale evaluate.

Dezvoltarea deprinderilor de muncă în echipă, de evitare și rezolvare a conflictelor, este esențială pentru evaluatorul în educație. În situația evaluatorului, respectarea principiilor de etică și deontologie profesională se impune în mod deosebit.

Concluzii

Reforma în educație, problematica nouă a calității educației, practica curentă, solicită abordarea formării pentru evaluare în termeni centrați pe schimbare și adaptabilitate la schimbare, pe informație interdisciplinară și competențe de evaluare prin folosirea tehnicilor și instrumentelor adaptate continuu la noi obiective de evaluare, pe activitate în echipă și înaltă ținută morală.

Neputința de a forma evaluatori, în acești parametri, crează serioase distorsiuni pe paliera deciziilor unde informația furnizată trebuie să fie obiectivă și credibilă.

BIBLIOGRAFIE

1. De Landsheere, Gilbert, *Dictionnaire de l'évaluation et de la recherche en education*, Paris, PUF, 1979

2. Blaga, Alexandru, *Evaluarea și autoevaluarea în sisteme educaționale*, Arad, Editura „Școala Vremii”, 2002 p.107
3. Silverman, David, *Interpretarea datelor calitative*, Iași, Polirom, 2004